

DH-3313   Seat No. _____

M. Com. (Sem. III) Examination

October / November – 2015

Finance & Cost Account : Paper - V

Time : 2.30 Hours]

[Total Marks : 70

- 1   અવની લિ. કારખાનામાં એક નવું યંત્ર રાખવાની વિચારણા કરે છે. આ   14
- યોજનાનો ખર્ચ રૂ. 5,00,000 છે. અને તેની કોઈ ભંગાર કિંમત નથી તેનું આયુષ્ય 5 વર્ષનું છે. કંપનીના નફા પર કરવેરાનો દર 50% છે. ઘસારા માટે સીધીલીટીના પદ્ધતિનો ઉપયોગ છે. રોકાણ યોજનામાંથી ઉદ્ભવતો રોકડ પ્રવાહ નીચે મુજબ છે:

વર્ષ   રોકડ પ્રવાહ

(ઘસારો અને કરવેરા પહેલા)

1	1,00,000
2	1,10,000
3	1,40,000
4	1,50,000
5	2,50,000

નીચેની પદ્ધતિઓ દ્વારા નફાકારકતા નક્કી કરો :

- (1) રોકાણ પરત મુદત પદ્ધતિ
- (2) ચોખ્ખા વર્તમાન મૂલ્યની પદ્ધતિ
- (3) હિસાબી વળતરના દરની પદ્ધતિ

(4) નફાકારકતાનો આંક

10% ના વટાવના દરે વર્તમાન મૂલ્ય

0.909, 0.826, 0.751, 0.683, 0.621

અથવા

- 1 શ્રી રામ લિ. રૂ. 1,50,000 નું નવું યંત્ર ખરીદવા વિચારે છે. જેનું અંદાજિત 14
આયુષ્ય 6 વર્ષનું છે. આવકવેરાનો દર 50% છે. આ મશીનમાંથી કરવેરા બાદ
કર્યા પહેલાંનો મળતો રોકડ પ્રવાહ નીચે પ્રમાણે છે :

વર્ષ	રોકડ પ્રવાહ
1	26,000
2	32,000
3	60,000
4	50,000
5	80,000
6	1,00,000

10% અને 12% પ્રમાણે રૂ. 1 નું વર્તમાન મૂલ્ય ગણીને નીચેની પદ્ધતિએ યોજનાનું
મૂલ્યાંકન કરો :

- (1) સરેરાશ વળતર દર
(2) આંતરિક વળતર દર

2 બે કંપનીઓ X લિ. અને Y લિ. સમાન જોખમવાળા જૂથની છે. બંને કંપનીઓ 14

એક સિવાય બધી બાબતોમાં સમાન છે. X લિ.માં લિવરેજનો ઉપયોગ થાય છે.

જ્યારે Y લિ.માં લિવરેજનો ઉપયોગ થતો નથી.

લિવરેજવાળી કંપનીમાં 10% વ્યાજના રૂ. 6,00,000 ના ડિબેન્ચર છે.

બંને કંપનીઓની કુલ મિલકતો રૂ. 20,00,000 ની છે. જ્યારે બંને કંપનીઓ વ્યાજ

અને કરવેરા પહેલા મિલકતો પર 15%ની કમાણી કરે છે. જો મૂડી બજાર સંપૂર્ણ

હોય, રોકાણકારો તર્કસંગત નિર્ણયો લેતા હોય, કરવેરાનો દર 50% હોય અને

ઈક્વિટી મૂડી પર મૂડીરોકાણનો દર 15% હોય તો નીચેની ગણતરી કરો.

(1) ચોખ્ખી આવક અભિગમ મુજબ બંને કંપનીનું મૂલ્ય ગણો.

(2) ચોખ્ખી કામગીરી આવક મુજબ બંને કંપનીઓનું મૂલ્ય ગણો.

અથવા

2 જપન લિમિટેડની ચોખ્ખી કામગીરીની કમાણી રૂ. 6,30,000 છે. અને તેનું 14

કુલ રોકાણ રૂ. 30,00,000 છે. ઈક્વિટી મૂડીરોકાણનો દર જ્યારે તેના મૂડી

માળખામાં દેવાંનો સમાવેશ થતો નથી ત્યારે 12% છે, પરંતુ જ્યારે તેના મૂડી

માળખામાં 9% ના રૂ. 8,00,000ના ડિબેન્ચર ઈક્વિટી મૂડીના બદલામાં સમાવિષ્ટ

થાય છે. ત્યારે ઈક્વિટી મૂડીરોકાણનો દર 12.5% છે. અને જ્યારે 10% ના

રૂ. 14,00,000 ના ડિબેન્ચર ઈક્વિટીના બદલામાં બહાર પાડે છે. ત્યારે ઈક્વિટી

મૂડીકરણનો દર 14% છે.

ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિમાં રૂઢિગત અભિગમ અનુસાર કંપનીનું બજારમૂલ્ય અને મૂડી

પડતરની ગણતરી કરો.

3 અમર કં.લિ.નું તા. 31 ડિસેમ્બર, 2010 ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે

14

પ્રમાણ છે :

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
7,000 ઈક્વિટી શેર દરેક		પાઘડી	10,000
રૂ. 100 નો	7,00,000	મકાન (પડતર બાદ ઘસારો)	1,00,000
સામાન્ય અનામત	1,60,500	પ્લાન્ટ અને મશીનરી	
6% ના ડિબેન્ચર	40,000	(પડતર બાદ ઘસારો)	2,00,000
બેન્ક લોન (ટૂંકાગાળાની)	35,000	પેટન્ટ્સ (માંડી વાળ્યા બાદ)	100
પરચૂરણ લેણદારો	60,000	રોકાણો	
નહીં ચૂકવેલ ડિવિડન્ડ	3,000	નોંધાયેલા (બજાર કિંમત	
કરવેરાની જોગવાઈ	7,000	રૂ. 15,000)	10,000
		બિન નોંધાયેલા	10,000
		વેધારી રોકાણ	20,000
		ગૌણ કંપનીના શેર	1,20,000
		સ્ટોક અને સ્ટોર્સ	1,50,000
		હાથ પર રોકડ અને બેન્ક	30,000
		પરચૂરણ દેવાદારો	3,00,000
		લેણીહૂંડી	50,000
		પ્રાથમિક ખર્ચ	5,400
	10,05,500		10,05,500

વધારાની માહિતી :

(1) મકાન અને પ્લાન્ટ અને મશીનરીનો ચાલુ પુનઃસ્થાપના ખર્ચ રૂ. 1,50,000

અને રૂ. 3,00,000 છે.

(2) ગૌણ કંપનીના શેરની કિંમત રૂ. 1,50,000 છે.

- (3) વ્યાપારી રોકાણની કિંમત રૂ. 25,000, બિનનોંધાયેલ રોકાણની કિંમત રૂ. 15,000 અને નોંધાયેલ રોકાણ એ કંપનીની સામાન્ય પ્રવૃત્તિ સાથે સંબંધિત નથી.
- (4) સ્ટોક અને સ્ટોર્સમાં રૂ. 50,000 નો વધારો થાય છે. જે કાચામાલની કિંમતમાં સમાવિષ્ટ છે. અને રૂ. 10,000 નો સ્ટોક કામે લાગે તેવો નથી અને જે માંડી વાળવામાં આવ્યો છે.
- (5) પેટન્ટ્સની બજારકિંમત રૂ. 10,000 છે. જે રૂઢિગત અભિગમ પ્રમાણેની કિંમત છે. અને હાલમાં વેચતા આ કિંમત ઉપજે તેમ છે.
- (6) વર્ષનો નફો રૂ. 1,50,000 છે.
- (7) જો પુનઃસ્થાપના ખર્ચના આધારે ઘસારો ગણવામાં આવે તો મકાનમાં રૂ. 10,000 નો, પ્લાન્ટ અને મશીનરીમાં રૂ. 15,000 નો અને પેટન્ટ્સમાં રૂ. 2,000 સુધીનો વધારો થશે.
- (8) ગયા વર્ષનું વેચાણ રૂ. 1,00,000 હતું. જેનો અંદાજિત નફો રૂ. 11,000 હતો. આ રકમ આપેલ નફામાં સમાવિષ્ટ છે.
- (9) પૂર્ણ થયેલ કરારનો નફો રૂ. 3000 છે. આ રકમ ચોખ્ખો નફો ગણતી વખતે ધ્યાનમાં લેવાની નથી.
- (10) વર્ષ દરમિયાનની પાઘડીની રકમ રૂ. 2000 માંડી વાળેલ છે.
- (11) નોંધાયેલ રોકાણની આવક રૂ. 1000 વર્ષના નફામાં સમાવિષ્ટ છે.
- (12) મિલકત વેચાણની ખોટ રૂ. 5000 હતી જે વર્ષના નફા - નુકસાન ખાતે લઈ જવાયેલ છે.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી ગણતરી કરો :

- (1) કુલ રોકાયેલી મૂડી અને ચોખ્ખી રોકાયેલ મૂડી
- (2) સંચાલકીય આયોજન અને અંકુશનો નફો
- (3) રોકાયેલ મૂડી પર વળતરનો દર.

અથવા

- 3 (અ) રવિ ટેક્સટાઈલ્સ લિ.નું 31 મી માર્ચ, 2010ના રોજનું નફા - નુકસાન 10
ખાતું નીચે મુજબ છે :

નફા - નુકસાન ખાતું

	રૂ.		રૂ.
વેતન	10,00,000	કાચો નફો	35,00,000
જાહેરાત ખર્ચ	3,00,000	ગયા વર્ષના વેચાણથી	
પ્રિન્ટીંગ અને સ્ટેશનરી	20,000	નફો	50,000
ભાડું	1,60,000	બિનવ્યાપારી રોકાણોની	
કાનૂની ખર્ચા	1,40,000	આવક	30,000
બેન્ક લોન પર વ્યાજ	4,000	વિદેશી હૂડિયામણનો વધારો	25,000
પાઘડી (માંડી વાળ્યા બાદ)	13,000		
મશીનરીના વેચાણથી નુકસાન	3,200		
ઘસારો :			
પ્લાન્ટ અને મશીનરી	4,10,800		
ફર્નિચર	30,000		
મકાન	1,00,000		
ચોખ્ખો નફો	14,24,000		
	36,05,000		36,05,000

વધારાની માહિતી :

- (1) કાનૂની ખર્ચામાં રૂ. 20,000 નો વધારાના ખર્ચનો સમાવેશ થાય છે.
- (2) હવે એવું નક્કી કરવામાં આવ્યું કે રોકાયેલી મૂડીની ગણતરી પુનઃસ્થાપના પડતરને આધારે કરવી અને આ હેતુ માટે રૂ. 1,90,000 વધારાનો ઘસારો ગણાવો.
- (3) પૂરા થયેલ કરારનો નફો રૂ. 70,000 ઉપરોક્ત ગણાયેલ નફામાં સમાવિષ્ટ થતો નથી.

ઉપરની વિગતો પરથી ચોખ્ખો નફો રોકાયેલી મૂડી પર વળતરના આધારે શોધો.

(બ) રોકાયેલી મૂડી પર નોંધ લખો.

4

4 (અ) નીચેની વિગતો પરથી 31મી માર્ચના રોજ પૂરા થતા 3 માસનું રોકડ 10

અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

(1) ત્રણ મહિનાનું વેચાણ રૂ. 1,80,000, 1,84,000 અને 1,80,000 થવાની શક્યતા છે.

(2) ડિસેમ્બર, જાન્યુઆરી, ફેબ્રુઆરી અને માર્ચ મહિનાની ખરીદી 1,60,000, 1,20,000, 1,30,000 અને 1,40,000 છે. જેના 40% બીજા મહિનામાં ચુકવવામાં આવે છે.

(3) દર મહિનાનું ભાડું રૂ. 8,000 અને અંગત ઉપાડ રૂ. 12,000 છે.

(4) માર્ચ મહિનામાં વાહનની ખરીદી પટે રૂ. 70,000 ચુકવવા પાત્ર થશે.

(5) દર મહિનાના રોકડ ખર્ચા રૂ. 28,000 છે.

(6) હાલની રોકડ સિલક રૂ. 30,000 છે.

(બ) રોકડ અંદાજપત્ર વિગતવાર સમજાવો.

4

અથવા

4 રોકડ અંદાજપત્રના મહત્વને વિસ્તારથી સમજાવો.

14

5 સમાન પડતરના ફાયદા અને મર્યાદા સમજાવો.

14

અથવા

5 આંતર પેઢી તુલના એટલે શું ? તેના હેતુ અને પ્રક્રિયા વિગતવાર સમજાવો.

14

ENGLISH VERSION

- 1 Avani Ltd. is considering the purchase of new machine. 14

The cost of the project is Rs. 5,00,000 and there is not only scrap value. The estimate age of machine is 5 years tax rate for the company is 50% and company will be depreciated on a straight line method cash flow from the investment is given below before tax and depreciation :

Year.....Cash flow

1 1,00,000

2 1,10,000

3 1,40,000

4 1,50,000

5 2,50,000

Decide profitability under following methods :

- (1) Payback period method
- (2) Net present value method
- (3) Accounting rate of return method
- (4) Profitability index

Discount factor at 10%

0.909, 0.826, 0.751, 0.683, 0.621

OR

- 1 Shri Ram Ltd. is considering purchase a new machine Rs. 1,50,000 which estimated life is six years. Rate of income tax is 50%. The cash flow of machine before deduct taxation is as follows :

Year	Cashflows
1	26,000
2	32,000
3	60,000
4	50,000
5	80,000
6	1,00,000

Taking present value of Rs. 1 on 10% and 12% evaluate the project according to following methods :

- (1) Average investment method
- (2) Internal rate of return method

- 2 X Ltd. and Y Ltd. both companies belong to the 14 homogeneous risk group. Both companies are identical in all respects except that X Ltd. is a levered company while Y Ltd is an unlevered company. The capital structure of levered company X Ltd. 10% debentures of Rs. 6,00,000.

Total assets of both the companies are Rs. 20,00,000. The rate of return before interest and taxes on capital employed of both the companies are 15%. Assuming that the capital market is perfect and investor behave rationally. Tax rate is 50% and the rate of equity capitalization is 15% calculate

- (1) The value of both the companies on the basis of net income approach.
- (2) The value of both the companies on the basis of net operating income approach.

OR

2 Net operating income of company Japan Ltd. is 14

Rs. 6,30,000 while its total investment is Rs. 30,00,000. The rate of equity capitalization is 12% when its capital structure does not include debts. But the rate of equity capitalization is 12.5% when the company issues 9% debenture of Rs. 8,00,000 in exchange of its equity shares and it is 14% when it issues 10% debenture of Rs. 14,00,000 in exchange of its equity shares. Compute the cost of capital and market value of the company under these situations according to traditional approach.

- 3 The following is the balance sheet of Amar Co. Ltd. as on 14
31st December 2010.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share Capital		Goodwill	10,000
7,000 equity shares		Building (at cost	
of Rs. 100 each	7,00,000	less depreciation)	1,00,000
General Reserve	1,60,500	Plant and Machinery	
6% Debentures	40,000	(at cost less depreciation)	2,00,000
Bank loan		Patents	100
(short term)	35,000	(less written off)	
Sundry Creditors	60,000	Investments :	
Unclaimed dividend	3,000	Quoted (market value	
Provision for taxation	7,000	Rs. 15,000)	10,000
		Unquoted	10,000
		Trade investments	20,000
		Shares in subsidiary Co.	1,20,000
		Stock and stores	1,50,000
		Cash in hand and at bank	30,000
		Sundry debtors	3,00,000
		Bills Receivable	50,000
		Preliminary expenses	5,400
	10,05,500		10,05,500

Additional Information :

- (1) The current replacement costs of building and plant and machinery are Rs. 1,50,000 and Rs. 3,00,000 respectively.
- (2) The value of shares in subsidiary Co is Rs. 1,50,000.
- (3) The trade investments are valued at Rs. 25,000 unquoted investments at Rs. 15,000 and quoted investments are not related with normal activities of the company.
- (4) The value of raw materials included in the figure of stocks and stores has shown an increase of Rs. 50,000. However, Rs. 10,000 worth stocks are obsolete and are to be written off.
- (5) The patents have a market value of Rs. 10,000 which represent a conservative estimate of the price which can be obtained if sold at present.
- (6) The profit of the year is Rs. 1,50,000.
- (7) If the depreciation is charged on the replacement cost basis then it will be increased by Rs. 10,000 for building, Rs. 15,000 for plant and machinery and Rs. 2,000 for patents.
- (8) The sales made in previous year were Rs. 1,00,000 in which estimated profit is Rs. 11,000. This figure is included in the profit given.
- (9) The profits on completed contract is Rs. 3,000. This figure has been ignored while calculating the net profit.
- (10) The amount of goodwill written off during the year was Rs. 2,000.
- (11) Income from quoted investments of Rs. 1,000 has been included in the profit of the year.

- (12) There was a loss on sale of assets of Rs. 500 which is charged to profit and loss account of the year.

From the above mentioned information calculate

- (a) Gross capital employed and net capital employed.
- (b) Profit for management planning and control and
- (c) Return on capital employed

OR

- 3 (a) The following is the Profit and Loss Account of Ravi 10
Textiles Ltd. for the year ending 31st March, 2010.

Profit and Loss Account

	Rs.		Rs.
To Salaries	10,00,000	By Gross profit	35,00,000
To Advertisement	3,00,000	By profit on sale	
To Printing and		of previous year	50,000
Stationery	20,000	By Income from non-	
To Rent	1,60,000	trading investments	30,000
To Legal expenses	1,40,000	By surplus from foreign	
To interest on		exchange conversion	25,000
Bank Loan	4,000		
To Goodwill written off	13,000		
To loss on sale of			
Machinery	3,200		

<u>To Depreciation :</u>		
Plant and Machinery	4,10,800	
Furniture	30,000	
Building	1,00,000	
To Net Profit	14,24,000	
	36,05,000	36,05,000

Additional Information :

- (1) Legal expenses includes Rs. 20,000 being expenses of exceptional nature.
- (2) It is now decided to compute capital employed on the basis of replacement costs and for that purpose additional depreciation of Rs. 1,90,000 is necessary.
- (3) Profit of Rs. 70,000 on completed contracts has not been accounted for in the above profit.

Compute the net profit for the purpose of calculating return on capital employed.

- (b) Write a note on capital employed. 4

- 4 (a) From the following information, prepare a monthly cash budget for 3 months ending on 31st March. 10

- (1) Revenue is accepted to be Rs. 1,80,000, 1,84,000 and 1,80,000 in three months respectively.
- (2) Purchase for December, January, February and March are likely to be 1,60,000, 1,20,000, 1,30,000 and 1,40,000 respectively. 40% is paid in next month.

- (3) Rent per month is Rs. 8,000 and personal withdrawal Rs. 12,000
- (4) Rs. 70,000 is accepted to be outflow towards purchase of vehicle in month of March.
- (5) Cash expense are Rs. 28,000 for each month.
- (6) Present cash balance is Rs. 30,000.

(b) Discuss the cash budget in detail. 4

OR

4 Explain the importance of cash budget in detail. 14

5 Discuss advantage and disadvantage of uniform costing. 14

OR

5 What is inter-firm comparison and discuss its purpose and types in detail ? 14